
Benedek Szabolcs

EZ NEM AMERIKA

REGÉNYRÉSZLET

Becsei Árpád világéletében úgy gondolta, hogy elkallódott tehetség nincsen. Aki a képességei révén nagy dolgokra hivatott, előbb-utóbb el is fogja azokat érni. Amennyiben mégse, az azt jelenti, hogy valami hiányzott belőle. A tehetség ugyanis nem csupán a mesterségbeli fogások minőségi használatára való képességet jelenti, hanem azt is, hogy az illető bír is élni ezekkel. Képes a folyamatos és eltántoríthatatlan munkára, minden lépését ez a cél vezeti, és minden mást ennek rendel alá. Abban a pillanatban, amikor elkezd összeesküvés-elméleteket gyártani, és saját magán kívül véli fölfedezni kudarcai okát, elkallódik. Mert kudarok természetesen óhatatlanul bekövetkeznek. Az az út senki előtt nincs kikövezve, amelyik a sikerhez vezet. Hosszú időbe és rengeteg munkába telik, mire az ember megtanulja használni a szerszámait, és képes lesz arra, hogy mások által is elismerően minőségi, pallérozott darabok kerüljenek ki a kezei alól. Mint ahogy számolnia kell azzal is, hogy lesznek rosszakarói és irigyei, akik nemcsak örömmel látják botladozásait, hanem el is akarják gáncsolni. Ám amennyiben az akadályok láttán meghátrál, mi több, úgy gondolja, hogy neki úgyse sikerülhet, mivel előre leosztott lapok vannak, meg belterjes körök, ahová lehetetlenség bekerülni, attól fogva nincs okunk tehetségről beszélni. Az elszántság és a céltudatosság hiányzik belőle, ugyanis ahelyett, hogy arra törekedne, hogy még jobb dolgokat hozzon létre, amelyek láttán egyre többen lesznek kénytelenek a teljesítménye előtt meghajolni, inkább a könnyebbik utat, a beletörődést választotta. Másra hárítani nehézségeink okát pedig a világ legegyszerűbb dolga.

– Nem mondom, hogy nem kell időnként segget nyalni, fiam – fűzte hozzá hosszas fejtegetéséhez Becsei Árpád egy szokatlanul őszinte beszélgetés közben, ami akkor folyt le közte és a rocksztárnak készülő Marci fia között, amikor utóbbi már komolyan kénytelen volt szembesülni a pályakezdés nehézségeivel és buktatóival. – Időnként arra is szükség lehet, hogy az ember udvaroljon bizonyos nagykutyaáknak, akiket fölhívhat olyankor, amikor kis segítségre van szüksége, mivel be kéne tolni a motort. Ismerkedni, barátkozni sose árt. De ez csak az egyik tényező a sokból. A siker több

mindenből tevődik össze, és ennek csupán egy részét teszi ki az, hogy ki-vel vagy jobban, és ki tud téged megtolni bizonyos helyzetekben. Ha a spiritusz és a kitartás meg az elszántság hiányzik, idővel el fogsz akadni, hiszen azok, akik addig pátyolgattak, rájönnek majd, hogy rossz lóra tettek, és attól fogva nincs, ami előre vigyen. Egyszóval a legfontosabb a tehetség, az akarat és a munka. És a segget nemcsak nyalni kell, a saját seggedre rá is kell ülni és csinálni keményen, közben meg hinni abban, hogy lesz majd eredménye.

Kétségtelenül erős kép, noha egy zenekarban a doboson és esetleg a billentyűsön kívül inkább állni szoktak (talán az a menőbb, amikor utóbbi is áll), nem a seggükön ülni, de hát nem kell mindent földhöz ragadtan, szó szerint érteni. És a maga szempontjából Becsei Árpádnak igaza is volt. Azt ugyanis a legelvetemültebb ellenfelei – vagy talán ellenségei – is elismerték, hogy ő annak idején szépen kiülte magának a sikert. Amit persze utólag meg lehet kérdőjelezni, mármint annak a tényét, hogy valódi sikerről beszélhetünk-e az ő pályáját tekintve, de hát amikor Becsei Árpád följutott a csúcsra, még a magukat legelőrelátóbbnak vélő gondolkodók sem számítottak arra, hogy a vártnál gyorsabban és hamarább fog fordulni a történelem kereke.

Mint ahogy abban se lehetünk biztosak, hogy ez a siker az, amire Becsei Árpád valóban vágyott. Kétségtelenül nem jött rosszul, és hát volt egy olyan időszak, amikor joggal gondolhatta úgy, hogy nem panaszkodhat, mi több, irigylésre méltó helyzetben van. Csak hát az embernek időről időre eszébe jutnak az ifjúkori álmai, a hajdani, utólag megvalósíthatatlanná, avagy megvalósíthatatlanná vált remények, és olyankor, ha csupán villanásnyi időkre is, de megkeseredik a szája íze. Becsei Árpád igyekezett ezeket a villanásnyi időket is még inkább lecsökkenteni, sőt egyenesen eltüntetni a gondolatai közül. Mert hát igaz, ami igaz, nem lett belőle költő. Az emberek nem ostromolják a könyvesboltokat az ő köteteiért, a könyvheti rendezvényeken nem ő ül az egyik olyan asztalnál, amely előtt hosszan kígyózik a dedikálásra várók sora, és az anyjának is igaza van abban, hogy az újságosbódénál a vásárlók nem tépik ki egymás kezéből az irodalmi folyóiratokat azért, mert benne van Becsei Árpád legfrissebb költeménye. A jelek szerint ő másra volt predesztinálva. A kultúrát nemcsak művelni lehet, hanem tervezni, mozgatni, szervezni, irányítani is. (Akkoriban még nem használták, de nem is nagyon ismerték a „menedzselni” szót.) Ami ugyanolyan fontos dolog, elvégre hol lennének Ignotus és Hatvany Lajos nélkül? A termőföldet is forgatni, ásni, horolni és trágyázni kell ahhoz, hogy kisarjadjanak belőle a leg-nemesebb növények.

Utólag visszatekintve, mondhatni, magától értetődő és adott volt az az út, amelyet Becsei Árpád megtett. Egész pontosan mondva, nem csupán utólag nézvést volt ez így. Ahogy a grádics fokait járta, ő maga is úgy vélekedett minden egyes lépcsőfoknál, hogy teljesen jogos és indokolt, hogy egyre-másra egyre magasabbra lépeget. Mi több, a többiek is így gondolták. Becsei Árpádról mindenki tudta, hogy elszánt ember, és szívósan dolgozik. Lehet, hogy azok a dolgozatok, amelyek kikerülnek a kezei alól, nem többek tisztességesen megfaragott iparosmunkáknál, ám az nem kétséges, hogy rendesen meg vannak csinálva, és egyébként is, Becsei Árpádra soha nem lehetett feledékenység, késés, hanyagság és más hitványságok miatt panasz. A spirituszt pedig bőven pótolta a kemény munka, vagyis ahogy mondták, a kiülés, ahogyan Becsei Árpád szépen kiülte – ám nem kitaposta – magának a dolgokat.

– Elsejétől én leszek a főszerkesztő.

– Hogy mi van? És ezt csak így mondod?

– Hát hogy mondjam? Rónai elvtárs nyugdíjba megy. Én leszek az utódja.

– Máris nyugdíjba megy a Rónai?

– Mi az, hogy máris? Hatvanéves. Itt az ideje.

Hogy ez utóbbi pontosan miként értette, azt nem részletezte a feleségének Becsei Árpád. Meglehet, egyszerűen kicsúszott a száján, mindenféle hátsó tartalom nélkül. Bármennyire is ehhez vagyunk szokva, nem kell minden mögött másik jelentést keresni.

Kevésbé volt köztudott, sőt a legfelsőbb körökön kívül mások nemigen tudták, hogy az ország első embere, a párt első titkára is kérte hatvanéves korában a nyugdíjazását. (Az első ez esetben nem időbeli, hanem rangbéli sorszámot jelentett.) Naivan arra tippelhetnénk, hogy ez is az egyik jele volt annak, hogy a viláért se akarta többnek, nagyobbak vagy kivételesebbnek mutatni, mi több, gondolni önmagát úgymond az átlagelvtársaknál, és úgy vélte, a szabályok órá is ugyanúgy vonatkoznak, mint bárki másra. Csak hát azt is tudjuk, hogy a puritánság – ideértve a legendát is a rózsadombi háza kertjében tartott baromfikról – nála póz volt. Mai kifejezéssel szólva, ügyesen fölépített és működtetett imázs, amely révén ez a hol első titkárnak, hol főtítkárnak titulált személy a hatalmát akarta biztosítani és megtartani, ezzel is jelezvén a népnek, az istenadta népnek, hogy ő merőben más, mint az elődei, akiknek magatartása hozzájárzott ama őszi sajnálatos események kirobbanásához. Egyébként akkor, amikor a nyugdíjba vonulási szándékát bejelentette, éppenséggel nem állt túl jól a szénája. A pár évvel

korábban beindított óvatos gazdasági reformfolyamatokat moszkvai nyomásra kénytelen volt leállítani, és az ehhez köthető embereket félreállítani. Helyettük azok az elvtársak erősödtek meg, akik úgy vélték, hogy a szocializmusban nincs mód és lehetőség elhajlásra, az eredeti doktrínákat kell követni, amennyiben az ember, azaz az ország nem akar Csehszlovákia sorsára jutni, és egy reggel ismét arra ébredni, hogy a testvéri segítségnyújtás jegyében a Varsói Szerződés csapatainak lánctalpasai alatt dübörög az aszfalt. Ezt már egyszer megéltük, semmi szükség arra, hogy belefussunk megint, mert az a vezetés bukását jelentené.

Az első titkár tehát dörzsölt politikusként följánlotta nyugdíjba bevonulását, jelezvén, hogy amennyiben bárkinek is útjában van, félreáll. Ugyanakkor nagyon is tisztában volt azzal, hogy a diktatúra jelen állásában személyének egyszerűen nincs alternatívája: ő az egyetlen olyan figura, akit a reformerek és az ortodoxok némi morgással ugyan, de egyaránt elfogadnak. Ezzel a lépéssel pedig nem mellesleg újabb évtizedekre bebiztosíthatta a hatalmát, olyannyira, hogy hetvenéves korában már nem is volt szükség erre a színjátékra, mondván, tudja, hogy az elvtársak úgyis ugyanazt mondanák, amit tíz esztendővel azelőtt, így aztán lehet tovább haladni kart karba öltve a lenini úton.

Rónai elvtárs azonban valóban nyugdíjba ment. Szép időt, negyedszázadot húzott le a megyei napilap élén. Az őszi sajnálatos események után neveztek ki főszerkesztőnek, ezt követően számtalan olyan dologhoz volt kénytelen asszisztálni, amire azt mondhatjuk, hogy gombócból is sok. Becsei Árpád mindjárt a szerkesztőséghez való csatlakozása után megtapasztalta, hogy Rónai elvtárs nem igazán jó újságíró, mind a témafelvetésében és meg látásaiban, illetve a szövegezésében jócskán akadtak hiányosságok, ám egy olyan újságnál, amely fejléce szerint a megyei pártbizottság és a megyei tanács lapja, nem is föltétlen shakespeare-i vénával rendelkező főszerkesztőre van szükség. Sokkal inkább olyanra, aki képes lavírozni és kiigazodni abban a szövevényes labirintusban, ahova az ember jobbára csak akkor teszi be a lábát, ha muszáj. Vagy ha éppenséggel szereti betenni, mivel a vérében van a szarkavarás, a fúrás és az ármánykodás. Rónai elvtárs előbbieik közé tartozott, azaz muszájból csinálta, ám ennek ellenére, avagy ezzel együtt is jól. Munkájára se a felettes hivatalosságoknál, se a szerkesztőségen belül nem volt panasz. Nem akarta senki megfúrni, ő volt a szent tehén, akiről a munkatársak tudták, hogy nyugodtan rábízhatják magukat, becsukott szemmel is meg tudja mondani, hogy melyik dolog tűrt, melyik támogatott, és melyik tiltott. Az, hogy hatvanévesen nyugdíjba ment – ahogy láthattuk Becseiné

fentebb idézett reakciójából is –, némi meglepetést keltett. De hát, ahogy Becsei Árpád fogalmazott, végül is itt volt az ideje, hatvan év az hatvan év, meg hát az a negyedszázad, amit a szerkesztőség élén eltöltött, békeidőben is idegőrlő lehet, úgy meg különösen, hogy az államszocializmusban csupán távlati cél a béke, egyébként folyamatos az éberség, és zajlik a békeharc.

Az viszont, hogy Becsei Árpád lett Rónai elvtárs utódja, az úgynevezett kiülés után már korántsem keltett meglepetést.

Mai szemmel nézvést, a huszonéves államtitkárok korában nem is kel-
lene, hogy meglepetést keltsen. Akkortájt azonban másként működtek a
dolgok. Becsei Árpád a harmincas éveinek közepén járt, azaz már nem
mondhatták róla, hogy még ott van a tojánhéj a fenekén, ugyanakkor nem
is lehetett rutinos, vén rókanak tekinteni. Jó elvtársnak annál inkább. És ez
volt a lényeg. Becsei Árpád megbízható, jó elvtárs volt. Balhék, ügyek és
fennakadások nélkül szállította, amit kellett. Szépen összerakott, pallérozo-
tan megírt dolgozatok kerültek ki a kezei alól (az igazat megvallva, minő-
ségüket tekintve csak pár arasszal voltak Rónai elvtárs szövegei fölött, de ak-
kor is fölötte voltak), ezek nem keltettek különösebb fölűnést, ugyanakkor
ez abban az időben inkább előnyt jelentett. Ha megkérdezték, elmondta a
véleményét, ami kétségkívül okosságokat tartalmazott, előremozdító gon-
dolatok is voltak benne, ám közben halovány jelét se mutatta olyan ve-
szélynek, hogy netán bármiben is eltérne a hivatalos irányvonalától. Amikor
meg is ütött olykor kritikus hangokat, mindenki számára nyilvánvalóvá tet-
te, hogy ezzel nem gyöngíteni, hanem éppenséggel erősíteni akarja a rend-
szert azáltal, hogy rámutat a megjavítandó működési hibákra. Egyébként is,
a közéletiségnek az akkori vélekedés szerint az építő jellegű bírálat és vita
volt a lényege. Az ilyet szerették és értékelték, nem pedig azt, amikor va-
laki keckeckedni kezd, mert az óhatatlanul oda vezetett, hogy egyszer csak
elkezdtek volna piszkálni az alapokat, és máris kész a baj. Becsei Árpád vi-
szont az építő jellegű, óvatos bírálat kényes mesterségében ösztönös tehet-
ségnek bizonyult.

Egyszóval, egy olyan a korszakban, amikor félig vagy immáron teljesen
kopasz, tokás, szürke öltönyös elvtársak, valamint nagymama külsejű, ab-
lakméretű üveggel fölszerelt szemüveget és izzadságszagú blézert viselő elv-
társnők töltötték ki amúgy is tekintélyes testsúlyukkal a vezetői réteget,
Becsei Árpád kimondottan fiatalnak számított. Még úgy is, hogy szürke
kardigánjával és mélykék kordbársony nadrágjával, illetve korai kopasz-
dásával és műanyag keretes szemüvegével nem is ütött el sokban tőlük. (A
nadrág eleinte barna volt, ám a felesége szerencsére időben kapcsolt, és ki-

iktatta férje ruhatárából, mondván, a kelletténél is jobban öregbít, ráadásul a szürkéhez se passzol.) Ezzel együtt is annak a generációnak volt a gyermeke, amely már ekkortájt is szerette nagyként aposztrofálni magát – még úgy is, hogy neki személy szerint nem sok köze volt ehhez az életérzéshez, a beatzenekarokat is leginkább azért ismerte, mert ifjúságszociológiai jelenségként idővel mégiscsak hozzákapcsolták őket a kultúra bizonyos szegmenseihez. És bár nem volt teljesen egyedi a szituáció, elvégre voltak olyan törekvések a pártban, hogy már csak azért is érdemes a fiatalosság látszatát kelteni, mert ezáltal az ifjabb generációkat is jobban meg lehet nyerni az ügynek, abban az adott pillanatban a Magyar Népköztársaságban megjelenő tizenkilenc megyei napilap főszerkesztőinek sorában Becsei Árpád rendelkezett messze a legkevesebb betöltött életével.

Ennek ellenére roppant kevés időt töltött ebben a székben. Sokkal kevesebbet, mint amennyit ő és mások eredetileg elterveztek. De ennek nem az elvégzett munkája volt az oka, hiszen abban tisztán és egyértelműen követte Rónai elvtárs nyomdokait, hogy ténykedésére sehonnét nem érkezett panasz. Se fentről, se lentől. Becsei Árpádnak életkora ellenére eszébe se jutott átalakítani, átszervezni, dinamizálni. Minek belenyúlni, ami szépen megy a maga útján? Ha ismerte volna a mondást, föltehetően azt mondta volna, hogy a hídon akkor kell átkelni, amikor odaérünk. Csakhogy a híd akkor még csak nagyon kevesek számára volt látható, és azoknál is leginkább a vágyaikban. A váratlan váltásnak egy sajnálatosan tragikus baleset volt az oka.

Méhes elvtárs megint csak viszonylag új seprű volt a maga posztján. Akkor lett megyei párttitkár, amikor eljött az az időszak, hogy a kipróbált jó elvtársak, akik az őszi sajnálatos eseményeket követően kerültek a helyükre, érdemeik ezúttal őszinte elismerése mellett nyugdíjba vonuljanak (mint említettük, ez nem vonatkozott az első, avagy főtitkára), és helyükre fiatalabb, de már ugyancsak kipróbált, jó elvtársak kerüljenek. (A fiatalabb nem generációváltást jelentett, pusztán valamivel kevesebb betöltött életévet.) Becsei Árpáddal jól ismerték egymást, számtalanszor találkoztak különféle kulturális rendezvények (kiállítások, könyvbemutatók, díjátadások és hasonló pofavízitek) alkalmával. Kapcsolatukat azonban a hivatali látogatások mélyítették el. Méhes elvtárs felelt azért, hogy ideológiai és agitációs téren rendben menjenek a dolgok a megyében, úgyhogy az ő felügyelete alá tartozott az Alföldi Krónika is. Meg kell mondanunk, túl sok teendője nem volt ezen a téren. Ahogy rendszeresen kifejtette, a lapot Rónai elvtárs békés vizekre terelte, majd határozottan beállította a célirányt, Becsei elvtársnak

pedig nincs más dolga, minthogy ugyanazzal az elszántsággal kormányozza a hajót, mégpedig kettős feladattal: egyetlen pillanatra se tévessze el a célt, és kerülje el a viharokat.

– De hát, úgy látom, ezt nem kell újra meg újra a szádba rágnom, Becsei elvtárs, anélkül is tisztában vagy vele.

Ekkor már túl voltak az összetegeződésen, amit természetesen Méhes elvtárs ajánlott föl, már csak az életkor és a hierarchia alapján is. A pertuhoz koccintás is dukált, és ahogy Méhes elvtárs lehajtotta a bárszékény ajtaját, Becsei Árpád nem tudta nem észrevenni, hogy ott impozáns számban sorakoznak a legkülönfélébb márkájú italok.

– Talán kezdjük ezzel – javasolta Méhes elvtárs, kezében egy már bontott, jugoszláv gyártmányú Cezar Vinjakkal, amely láttán Becsei Árpád fejében átfutott a gondolat, miszerint vajon Méhes elvtárs személyesen szokta-e felkeresni az ehhez hasonló termékek legendásan olcsó beszerzési forrását, a szabadkai piacot, vagy valamilyen más módon jutott hozzá a brandyhez. A legvalószínűsíthetőbb az volt, hogy köszönő, esetleg serkentő ajándék gyanánt kapta valakitől.

Becsei Árpád kicsit korainak érezte a délelőtt tízet az italozáshoz, de hát a tegeződést csak nem utasíthatta vissza, elvégre a hatékony közös munka elengedhetetlen feltétele a kölcsönös bizalom, amit a közösen elfogyasztott alkohol kétségkívül segít megalapozni. Attól kezdve viszont kénytelen volt tudomásul venni, hogy a Méhes elvtársnál tett látogatások elengedhetetlen mellékterméke a délelőtti italfogyasztás. Mondhatnánk, hogy a bárszékény teljes skáláját végigénekeltek, az Éva vermuttól kezdve a nem eredeti recept alapján készült Unicumon át a közeli tanyák gyümölcsfáira visszaeredeztethető házi pálinkáig – ám ezt a feladatot valójában lehetetlenség lett volna abszolválni, elvégre az üvegek folyamatosan cserélődtek. Láthatatlan kezek gondoskodtak arról, hogy Méhes elvtárs bárszékényében soha ne legyen akárcsak a legkisebb hiátus se, ő pedig nem feledkezett meg az államszocializmusban is érvényes gazdasági törvényszerűségről, miszerint a forgalmat leginkább a fogyasztással lehet felélénkíteni. Időnként vodka is szerepelt a kínálatban, elvégre a megyei pártszervezet feladatai közé tartozott a Szovjetunióval való baráti kapcsolat folyamatos mélyítése, ami leginkább abban a formában materializálódott, hogy a Vörös Hadsereg helyi laktanyájának tisztjeivel időnként pár jóféle itallal rendszeresen megajándékozták egymást. Sőt, olykor whisky és más nyugati ital is meghúzódott szerényen a többi üveg között. Hogy honnét érkeztek, azt Méhes elvtárs nem kötötte Becsei

elvtárs orrára, igaz, ő nem is kérdezte, de azt sejtette, hogy nem a dolláros boltból származnak.

– Igaz, hogy ez nem Amerika, Becsei elvtárs, a kapitalisták szerencsére messze vannak tőlünk, mi azonban azzal is keresztbe tehetünk nekik, hogy megisszuk a whiskyjüket, mivel hát ezzel is kevesebb jut nekik – mondta ilyenkor Méhes elvtárs, és miközben töltötte, a szokottnál is cinkosabban kacsintott.

Becsei Árpád soha nem került szorosabb kapcsolatba az alkohollal. Féltreérés ne essék, nem volt absztinens, annak idején a kollégiumban időnként lecsúszott a torkán egy-két pofa sör, mint ahogy az apósa borát is udvariasság lett volna visszautasítani, ám alkatilag távol állt tőle az, hogy rászokjon. A későbbiekben pedig megtapasztalta, hogy a pártmunkához szorosan hozzátartozik az italozás. Ő azonban mindezek ellenére egészen jól megvolt nélküle. Az alkohol hatását természetesen mindig megérezte, különösen délelőttöként, a soványka reggeli után, úgyhogy igyekezett is a Méhes elvtársnál tett látogatásokat minél rövidebbre fogni, mivel nem sok kedve volt a munkanapját enyhe szédüléssel és fejfájással tölteni. Így aztán már csak ezért is erőteljesen azon dolgozott, hogy a megyei napilap ügyeiről ne kelljen túl sokat beszélni, és ezek a látogatások a lehető legrövidebbek legyenek, ne férjen beléjük egy pohárkánál több.

– Az a jó újság, amikor nincsen semmi újság – hangoztatta Méhes elvtárs is az államszocializmus egyik burkolt jelmondatát, ezúttal konkrétan az Alföldi Krónikára vetítve. Persze minduntalan sajnálatát fejezte ki, amiért Becsei elvtársnak máris mennie kell, ugyanakkor megértette, hogy szólítják a kötelességek, a szerkesztőségi ülés és az egyéb teendők. Azt azonban soha nem mulasztotta el, hogy ne kísérelje le Becsei elvtársat legalább a bejáratig.

Mint már szó volt róla, a megyei pártszékház modern irodaépület volt az új városközpontban, direkt erre a célra építették. Méhes elvtárs irodája az első emeleten helyezkedett el, közvetlenül a megyei főtitkár irodája mellett, úgyhogy már csak ezért sem volt értelme liftezni. Egyébként is, Méhes elvtárs többször elmondta Becsei Árpádnak, hogy kell a testmozgás, különben ennyi idősen hamar fölszaladnak a kilók (nem mintha ez már nem történt volna meg), ezért is szokott lépcsőzni, illetve amúgy is ragaszkodik ahhoz, hogy a vendégeit a kapuig kísérelje.

Egy ilyen alkalommal esett meg a baj. Ezúttal nem Becsei elvtárs volt a vendég, hanem valaki más. (Szerencsére, különben, meglehet, Becsei Árpád soha nem tudta volna teljesen távol tartani magától a gyanút, miszerint eset-

leg neki is köze lett volna az esethez, netán ily módon jutott el oda, ahova a szerencsétlenség nyomán került.) Az italozás azonban ezúttal se maradt el, ám a lekísérés közben Méhes elvtárs elcsúszott a lépcsőn, és csúnyán beütötte a fejét. Azonnal eszméletét veszítette, kórházba vitték, ahol egy darabig élet-halál között lebegett. Végül túlélte, ám lehet, hogy ő később úgy gondolta, jobban járt volna, ha nem. Azazhogy gondolhatta volna, mivel miután magához tért, hamar kiderült, hogy értelmi képességei legföljebb egy pár éves gyerekével érnek fel. Attól fogva állandó felügyelet mellett tette napjait, amelyekről szerencsére föl se bírta fogni, hogy mennyire üresek. Öröm az ürömben, hogy gondos erőfeszítések nyomán legalább a szobatisztaságra vissza tudták szoktatni. Az eset miatt egyébként egy takarítónőt marasztaltak el, aki hiába állította, hogy az esti fölmosásnak másnap reggelre föl kellett száradnia, gondatlanság miatt eljárás indult ellene. A bíróság végül fölmentette, ám a meghurcoltatást így is megszenvedte, és inkább elmenekült a megyéből.

– Én leszek a megyei párttitkár.

– Hogy mi van? – kérdezte újfent érezhető döbbenettel a hangjában a felesége.

– Jó, ezt a pártbizottságnak még meg kell szavaznia, de hát elvileg ez csak formalitás.

Hát persze hogy az volt, már csak a dolgok működési rendje okán is. Az viszont egyáltalán nem volt formáság, hogy attól fogva a Becsei család élete megint alaposan megváltozott. És ez nem csupán abban realizálódott, hogy otthagyták a lakótelepet.